

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 113. Quis dicatur pauper in ordine ad dispensationem matrimonialem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

partem permanendi. Si autem Coloniæ redierit deserens animo & corpore illud quasi domicilium Trevirense, videtur non posse, quia dispensatio non manet moraliter afficiens illum, quando contrahit, non enim afficit, nisi subditum diocesis Trevirensis, tum autem non erit illius subditus. Si dicas, sublatum semel impedimentum non redire. R. Impedimentum est consanguinitas, quæ semper manet, & per dispensationem, quæ afficit subjectum, datur potestas contrahendi cum illa consanguinea, sicque tantum moraliter tollitur illud impedimentum consanguinitatis, quamdiu dispensatio illum afficit, si autem desinat esse subditus ante executam dispensationem, hæc non amplius moraliter afficit ipsum, neque in se, neque in aliquo suo effectu, ergo.

Q. 113. Quis dicatur pauper in ordine ad dispensationem 856.

matrimoniale. R. §. 1. Notant aliqui eum dici inopem, qui nihil habet; egenum, qui non habet vitæ necessaria; quis autem dicatur pauper est major difficultas, Barb. De off. Episc. alleg. 41. n. 24. ait: pauperes dicuntur, non solum mendicantes, sed etiam habentes congruam sustentationem, qui tamen attento statu personæ & dignitate videntur indigere. Piasec. in praxi Episc. p. 2. c. 2. ait: dicitur pauper, qui ex annuo redditu non recipit ultra decentem sustentationem. Tuschus. v. Pauper. Concl. 160. ait: aut paupertas consideratur respectu certi actus, puta, quod solvatur Romæ certa quantitas, & qui non potest (intellige sine notabili incommodo) dicitur pauper: Aut loquimur de paupertate indefinita, & statuitur arbitrio Judicis. Addit: qui non habet tantum, quo vivat, dicitur pauper, vel quando non potest explere officium suum de suo: saltem omnes communiter fasentur illum esse canonicè pauperem,

O o z

perem;

perem, qui absque imminutione sui status non potest solvere Jura pro dispensatione obtinenda Româ. Gob. tr. 9. à n. 654. putat mulierem esse pauperem, quæ caret dote ad nubendum extra cognationem vel affinitatem viro paris conditionis secum, è contrâ illum virum censerî pauperem, qui ob inopiam nequit reperire sibi uxorem parem natalibus & dignitate. Addit, simpliciter loquendo illum censerî pauperem, qui non habet scuta 50., uti ait *Tuscius*. Et universim tradit *Gob.* eos in hac materia haberi pauperes, qui agriculturâ, opificio, arte etiam liberali, uti pharmacopœiâ se familiamque suam alunt.

357. §. 2. Quia deprehensum est quosdam titulo paupertatis usos esse, qui solvere potuissent Romæ compositiones & Jura Officialium, *Urb. rom.* VIII. loco clausulæ, dummodo ipsi pauperes existant, voluit poni, dummodo ipsi pauperes & miserabiles existant, ac ex solo labore & industriâ tantum vivant, hinc *Corrad. l. 8. c. 5. n. 4.* notat per pauperes intelligi personas miserabiles, nec verificari paupertatem, nisi probetur etiam miserabilitas. Et n. 12. dicit: ille dicitur pauper, qui non habet in bonis 50. aureos; ille miserabilis, ad cuius commiserationem nos natura inclinât, circa quæ debet executor se extrajudicialiter informare. Addit n. 15. apponitur quod vivant ex labore & industriâ manuum tantum, quæ dictio adjicitur ad denotandum, quod oratores præter laborem & industriam manuum suarum nullo alio modo vivere possint, & sic per eam excluditur omnis alius modus vivendi, & ista omnia pluribus ibi declarat, ideoque aliquis Illustrissimus Nuntius Apostolicus anno 1694. Colo-

Coloniæ interrogatus declaravit ex nota sibi praxi Romanâ, solos eos Romæ pauperes haberi, qui tantum 80. scuta in redditibus annuis habent, ac de reliquo labore manuum vivere debent: Pro his verò partibus juxta potestatem seu facultates Nunciis & Episcopis concessas illos solos censerî pauperes, qui adeo pauperes & miserabiles sunt, ut Romanam Curiam adire non possint sine magno incommodo, hoc est, solvere non possint istic Jura pro pauperum dispensationibus taxata, v. g. 8. vel 10. scuta, aut etiam plura pro diversitate graduum & causarum in ejusmodi dispensationibus. *Krim.* à n. 292. post relatas aliorum opinioniones concludit eum dici *pauperem*, qui labore suo debet sibi victum quærere: eum *miserabilem*, qui tantum labore suo, & non alio modo sustentare se potest, putatque hoc adhuc esse verum, quamvis ex agello vel aliunde habeat aliquem modicum proventum, eò quòd censeat piam Matrem Ecclesiam cum tali misero homine nolle ridigiùs procedere. Addit etiam eos dici vivere labore & industriâ, qui non tantum labore corporis, sed etiam animi debent sibi victum quærere. Addunt *De Justis & Kerchne* n. 262. non tam attendendi, an immobilia habeant bona, sed quos proventus ex illis habeant deducto ære alieno, impensis, oneribus, si enim tam parum habeant, ut ideo ad vivendum cogantur laborare, censentur verè pauperes & miserabiles, nec tenentur bonum vendere, ut taxam solvant. Certum est autem non esse hîc canonicè pauperem, qui re ipsa dives est & vivit labore manuum, quia cum non ex necessitate sic vivat, non est miserabilis, imò nec pauper.

- § 3. Putârunt aliqui illos posse hîc dici pauperes, qui adhuc sunt sub potestate parentum, nec in re habent bona aliqua, quamvis suo tempore expectent pinguem hæreditatem; sed contrâ est, nam si hoc valet, plerique filii Principum sunt pauperes vivente parente: Unde rectè dicit *Tuschus* suprâ concl. 161. *tales non esse omnino inanes sive pauperes, propter spem, quòd perveniant ad pinguiorem fortunam.*
- § 4. Si quis antea pauper, post signatam Romæ supplicam in forma commissoria ante executionem fieret dives, rectè dicit *Corradus* n. 30. talem non posse contrahere Matrimonium vi dispensationis obtentæ allegato titulo paupertatis: quia dispensatio respiciebat tempus, non tantùm, quo petebatur, sed etiam executioni daretur dispensatio, secundùm dicenda n. 903. debebat enim in eam inquirere exequens.
- § 5. *Gob.* n. 659. putavit sufficere, si unus sponsorum sit pauper, quamvis etiam in Rescripto ponatur, quòd sint pauperes, quia paupertas unius gravat etiam alterum, sed rectè contradicit *Corradus* à n. 2. Hinc utriusque paupertatem requiri allegat postea ipsemet *Gob.* n. 666. ex responso cujusdam periti in stylo Curia.
- § 6. Circa modum probandi paupertatem, edita est typis sequens Instructio, requisita ad conficiendas probationes circa paupertatem petentium dispensationes matrimoniales à S. Sede Apostolica.
1. Testimonium Parochi utriusque dispensandi praviò juramento non solùm ab ipso met subscriptum, sed etiam à Not. publico, & eccles. Curia servienti recognitum exprimens paupertatem dispensandorum his ferè verbis.

Forma testimonii Pastoris.

Ego NN. infra scriptus Parochus Ecclesie Parochialis S. N. Diocesis NN. medio juramento fidem facio NN. esse meum Parochianum, ac ejus genealogiam, in affinitate, sive consanguinitate esse infra scriptam.

Hic Parochus inserat genealogiam & immediatè sub eadem ponat.

Item medio juramento fidem facio pariter ego infra scriptus ut supra dictum, meum Parochianum esse pauperem & miserabilem, ita ut vivat propriâ industriâ, & labore tantum. In quorum fidem manu propriâ me subscripsi, & præsentibus figilli mei subimpressione firmavi. Actum N. die N. anno N.

(L. S.) NN. Parochus Eccl. NN. Dioc. NN. manu propriâ subscripsit.

Forma documenti Notarii recognoscentis manum Parochi.

Fidem facio Ego infra scriptus NN. Notarius publicus, quòd anno, & die infra nominatis coram me comparuerint NN. & medio juramento fidem fecerint subscriptionem, & sigillum prætaxtas esse manum propriam & sigillum R. D.N. Parochi Parochialis Ecclesie NN. Diocesis NN. causam scientiæ suæ allegantes, quomodo dictum Parochum scribentem, & sigillum & manum ejusdem sæpissime viderint. In quorum fidem præsentibus manu propriâ scripsi, subscripsi, & consueto Notariatus mei sigillo communivi. Actum N. anno N. die NN.

(L. S.) NN. Apostolicâ sive Cæsareâ auctoritate publicus & approbatus Notarius manu propriâ subscripsit.

Secundò. Examen duorum testium coram Ordina-

nor.
Idii
noix
viii

dinario, Archidiaconis, vel Vicariis Foraneis jurisdictionem ecclesiasticam exercentibus asserentium prævio pariter juramento paupertatem dispensandorum per infra scriptas positiones, omittis aliis, quæ de Jure, sive stylo sunt faciendæ.

Tenor positionum..

1. *Primo.* Cujus nominis, cognominis, patriæ, statûs, ætatis, quibus parentibus nati, & quam professionem exercent ipsi Testes.
2. Cujus ætatis, patriæ, & quibus parentibus nati sint supplicantes, si habent ipsorum notitiam.
3. Quamdiu habuerint notitiam ipsorum, quâ occasione & veram habeant familiaritatem & practicam continuam cum ipsis.
4. Utrum sciant exercitium, sive artem, quam unusquisque ipsorum exercet, & quid possint lucrari.
5. Utrum sciant bona, quæ possident, tam immobilia, quàm mobilia, census, mercimonia, credita, animalia, aut alios effectus cuscuscumque generis, & valorem ipsorum.
6. Utrum sciant & velint affirmare, quòd non possideant alia bona, & quomodo habeant illius certam notitiam.

Pro tertio. Testimonium Ordinarii asserentis paupertatem dispensandorum, in quo asseret coram se Testes hac de re præstito antea juramento, examinatos fuisse, quòd idem testimonium non solum ab ipsomet Ordinario subscribi debet, verum etiam à Notario in sequentem, seu similem formam.

Forma Testimonii Ordinarii.

Ego NN. infra scriptus fidem facio omnibus & singulis quorum interest, & ad quos spectat.

NN.